

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATORS ETHIC AND CHARACTERISTICS OF
GOOD SCHOOL TEACHERS IN NA PHO DISTRICT
UNDER BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 4

พัลลภ นมัสโรสง

Panlop Namasthaisong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: 6533100242@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาจริยธรรมของผู้บริหารในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 (2) ศึกษาคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 197 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 132 คน วิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า (1) จริยธรรมของผู้บริหารอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (2) คุณลักษณะของครู ที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา, คุณลักษณะของครูที่ดี, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the administrators ethical in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4; (2) to study the characteristics of good school teachers in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4; and (3) to study the relationship between administrators ethical and characteristics of good school teachers in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4

This research was a survey research. The population was 197 teachers in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4. The samples was 132 teachers, obtained by stratified random sampling. There were four steps of the research procedure: (1) reviewed related of literature; (2) constructed research instruments; (3) collected data; and (4) analyzed of data. The instrument for collecting data was a five-point rating scale questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The results of research were as following: (1) the administrators ethical in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4, overall were at high level; (2) the characteristics of good school teachers in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4, overall were at high level; and (3) the relationship between administrators ethical and the characteristics of good school teachers in Na Pho District under Buriram Primary Educational Service Office Area 4, overall were at high positive relationship with statistical significance at .01 level.

Keywords: Administrators Ethic, Characteristics of Good School Teachers, Buriram Primary Educational Service Office Area 4

บทนำ

การศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง มีหลากหลายรูปแบบให้มนุษย์ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองได้อย่างรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของไทย เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 ความว่า การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาคำคิด ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมบ้านเมืองใดให้การศึกษาคิดดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะแก่กันทุก ๆ ด้านสังคม และบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ ที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565:18)

ผู้บริหารที่ดีต้องคำนึงถึงด้านจริยธรรมซึ่งเป็นหลักความประพฤติที่ทำให้บุคคลอยู่ในครรลองของความถูกต้อง เกิดความรักสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคุณค่าทางจริยธรรมจะสะท้อนให้เห็น ถึงความเจริญงอกงามในการดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างมีระเบียบแบบแผน ตามวัฒนธรรมของสังคม อีกทั้งยังเป็นเครื่องโน้มน้าวขัดเกลาให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว มีความ ประพฤติที่มีความถูกต้อง และปฏิบัติตนอยู่อย่างเรียบร้อย ก่อเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น อีกทั้งส่งผลต่อสังคมประเทศชาติ จากความสำคัญดังกล่าวรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 (อรพรรณ เทียบคันฉัตร, 2560:8)

การจัดการศึกษาที่จะได้ผู้เรียนที่พึงประสงค์ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้บริหาร การที่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาจะเป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุขได้ ครูต้องเป็นแบบอย่างหรือมีคุณลักษณะที่ดี ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะความชำนาญงาน มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลและที่สำคัญต้องเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ มีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธาเพราะคุณธรรม เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้

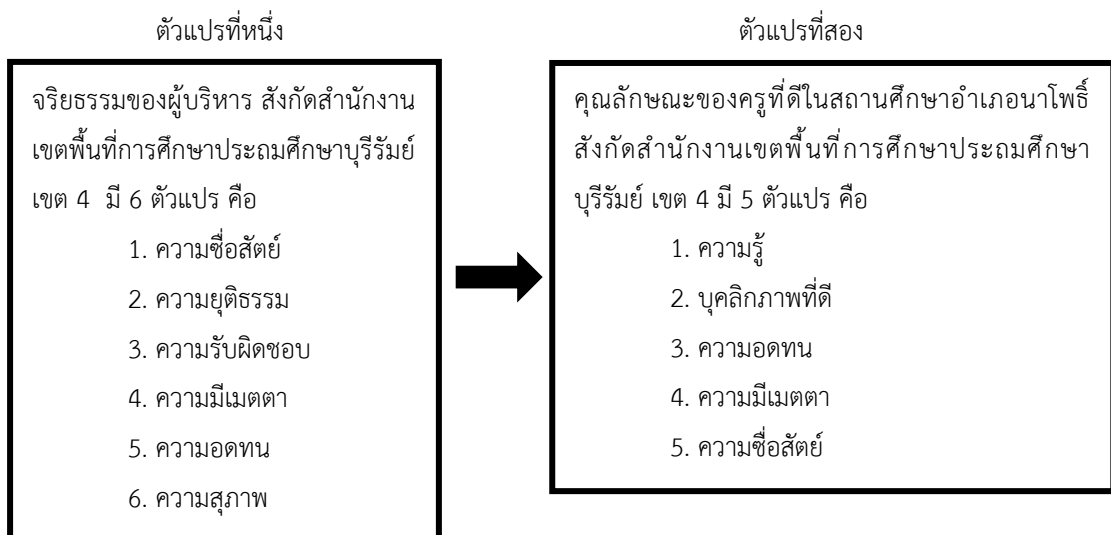
ผู้บริหารสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ หากมีผู้บริหารขาดคุณธรรมย่อมเป็นเหตุของความเสื่อมของหน่วยงานบุคคลในหน่วยงาน มักจะแตกแยกขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานย่อมลดลง ผู้บริหารที่มีคุณธรรมย่อมเป็นที่รักของผู้ร่วมงานเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน ให้ความร่วมมือ สามารถรวมพลังแห่งการยอมรับเป็นพลังสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาหน่วยงานให้ก้าวหน้า (แสงสุริยา ตรีพูน, 2564:12)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนคุณลักษณะของครูที่ดีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการการศึกษาให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมของผู้บริหารในสถานศึกษาในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 กลุ่มนาโพธิ์ 1 จำนวน 116 คน และ กลุ่มนาโพธิ์ 2 จำนวน 81 คน จำนวน 197 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 132 คน ได้มาโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Mogan (1970:607-610) และ ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของ Likert ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราจัดอันดับหรือการจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) วัดค่าระดับคะแนน โดยเรียงจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด คือ 5,4,3,2,1 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2555:123)

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้า ตำรา วารสาร บทความ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การสร้างแบบสอบถาม และกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

3) สร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์ข้อคำถามเพื่อเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ต่อไป

4) นำร่างแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

5) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยใช้วิธีการของครอนบาร์ค (Cronbach, 1974) แล้ว นำมาหาค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

6) นำไปจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ส่งถึงสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แล้วสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ส่งหนังสือถึงผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปให้ ครูผู้สอนในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้วยตนเอง จำนวน 132 ฉบับ

3) เก็บข้อมูลกลับคืนและนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เสนอในรูปแบบตารางประกอบด้วยคำบรรยาย

2) วิเคราะห์จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

3) วิเคราะห์คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตาราง

5) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

- หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

- การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1974)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สถิติที่ใช้หาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของครู จำแนกตามจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1.1 ชาย	56	42.42
	1.2 หญิง	76	57.58
	รวม	132	100

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2.	ระดับการศึกษา		
	2.1 ปริญญาตรี	42	31.82
	2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	90	68.18
รวม		132	100
3.	ประสบการณ์ทำงาน		
	3.1 น้อยกว่า 10 ปี	84	63.64
	3.2 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	48	36.36
รวม		132	100

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 132 คน จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่มีเพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 42.42 จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมา มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36

ผลวิเคราะห์ผลวิเคราะห์จริยธรรมของผู้บริหารในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับจริยธรรมของผู้บริหารในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ข้อที่	จริยธรรมของผู้บริหารในอำเภอนาโพธิ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ด้านความซื่อสัตย์	4.40	0.69	มาก
2.	ด้านความยุติธรรม	4.21	0.65	มาก
3.	ด้านความรับผิดชอบ	4.24	0.70	มาก
4.	ด้านความมีเมตตา	4.21	0.65	มาก
5.	ด้านความอดทน	4.24	0.67	มาก
6.	ด้านความสุภาพ	4.24	0.65	มาก
รวม		4.26	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า จริยธรรมของผู้บริหารในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความซื่อสัตย์ (\bar{X} = 4.40) รองลงมา ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความสุภาพ (\bar{X} = 4.24) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความยุติธรรม และด้านความมีเมตตา (\bar{X} = 4.21)

ผลวิเคราะห์คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ข้อที่	คุณลักษณะของครูที่ดีในอำเภอนาโพธิ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ด้านความรู้	4.25	0.71	มาก
2.	ด้านบุคลิกภาพที่ดี	4.29	0.71	มาก
3.	ด้านความอดทน	4.29	0.71	มาก
4.	ด้านความมีเมตตา	4.20	0.64	มาก
5.	ด้านความซื่อสัตย์	4.29	0.62	มาก
	รวม	4.26	0.68	มาก

จากตาราง พบว่า คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพที่ดี ด้านความอดทน และด้านความซื่อสัตย์ (\bar{X} = 4.29) เท่ากัน รองลงมา ด้านความรู้ (\bar{X} = 4.25) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านความมีเมตตา (\bar{X} = 4.20)

ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับ คุณลักษณะของครูที่ดีในอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	P
จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	0.86**	0.00
คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4		

** p<.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จริยธรรมของผู้บริหารอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความซื่อสัตย์ รองลงมา ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความสุภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความยุติธรรม และด้านความมีเมตตา

2. คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพที่ดี ด้านความอดทน และด้านความซื่อสัตย์ เท่ากัน รองลงมา ด้านความรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านความมีเมตตา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษา อำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ของทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญ ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความซื่อสัตย์ รองลงมา ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน และด้านความสุภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความยุติธรรม และด้านความมีเมตตา จากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์ ซึ่งความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ รักษาตนให้เป็นคนจริง ซื่อตรง ทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น บริหารงานด้วยความโปร่งใส ใช้ความจริงที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย ระเบียบ ศีลธรรมจรรยา ไม่เอาเปรียบต่อผู้อื่นไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการกระทำ สิ่งที่เกิดเพื่อประโยชน์ส่วนตน รองลงมา ด้านความรับผิดชอบ และอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรับผิดชอบต่อ การมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบต่อภาระงาน และรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติหน้าที่ตรงต่อเวลา มีความกระตือรือร้น ละเอียดรอบคอบในการทำงาน มีความรับผิดชอบในการวางแผนการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งยอมรับผลลัพธ์ของงานไม่ยกความผิดในงานของตนให้กับผู้อื่น และปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนฤมล ด่วนโต (2562) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจาก มากไปน้อย ดังนี้ ด้านอำนาจและบารมี ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี ด้านสังคหวัตถุ 4 ด้านอิทธิบาท 4 และด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี โดยลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน ทางด้านอายุ รายได้ และประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพที่ดี ด้านความอดทน และด้านความซื่อสัตย์ เท่ากัน รองลงมา ด้านความรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านความมีเมตตา จากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า คุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน

บุคลิกภาพที่ดี ด้านความอดทน และด้านความซื่อสัตย์ เท่ากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง การมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์และสุขภาพจิตดีมีกิริยา ท่าทางที่สุภาพ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับสถานที่และกาลเทศะ มีมารยาททางสังคม มีอาภักดิ์กิริยาท่าทางที่กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง คล่องตัวในการทำงานอยู่เสมอ มีทักษะการสื่อสารใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน มีปฏิภาณไหวพริบ มีความสุภาพทั้งทางร่างกายและอารมณ์ที่เป็นมิตรกับผู้ร่วมงาน และนักเรียน สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกต่างๆ ได้ง่ายจนเกินไป เช่น อารมณ์ดีใจ อารมณ์โกรธหรืออารมณ์หงุดหงิดรำคาญ แต่แสดงออกทางสุขภาพจิตที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ มีสาระ มีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสลิลทิพย์ ชูชาติ (2556) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีทั้ง เพศ อายุ และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ ของทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะของครูที่ดีในสถานศึกษาอำเภอนาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ ของทุกด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง นั้นแสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หรืออีกชื่อคือ Pearson Correlation เป็นค่าที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวโดยจะแทนด้วยสัญลักษณ์ “r” พุดง่าย ๆ คือเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 จนถึง +1.0 โดยหากพบว่าค่า r เข้าใกล้ -1.0 หมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันในเชิงตรงกันข้าม แต่หากค่า r มีค่าเข้าใกล้ +1.0 หมายความว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวีรัตน์ ธรรมโหระ (2564) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การสร้างบรรยากาศการนำเชิงจริยธรรม การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีความซื่อสัตย์การจงใจ โดยยึดหลักการให้รางวัลและการลงโทษ การเอาใจใส่ผู้อื่น และการตัดสินใจอย่างยุติธรรม 2) ระดับการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การจัดการให้เกิดความเสมอภาคและ ความเท่าเทียมกัน การสนับสนุนเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม การกระจายอำนาจการบริหารจัดการ การปกครองแบบ ประชาธิปไตย การสร้างความสามัคคีและการเคารพซึ่งกันและกัน และการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กัน 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) = .916 แสดงว่าตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก และ 4) ปัจจัยทางชีวสังคมและภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมส่งผลต่อการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05 โดยปัจจัยทางชีวสังคมและภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมทุกด้านร่วมกันพยากรณ์การบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 84.00 โดยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม พยากรณ์ได้สูงสุด และปัจจัยทางชีวสังคม ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสถานศึกษาควรพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำข้อค้นพบจากวิจัยไปปรับกลยุทธ์ วางแนวทางและหาวิธีการที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ

2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ปัจจัยที่มีผลต่องานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์เชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้อิงรุกอย่างต่อเนื่อง

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบมีส่วนร่วม เน้นการลงมือปฏิบัติ คิดแก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.**

กรุงเทพมหานคร: องค์การสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ธีรวัชร วรบำรุงกุล. (2560). **ความเป็นครู.** จันทบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

_____. (2562). การนำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแห่งอนาคต. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, Humanities, Social Sciences and arts.* 12(1) : 811-830.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2558). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต.

สุวิริยา สารณ์. ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2555). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 11).** กรุงเทพฯ: สุวิริยาสาส์น.

แสงสุริยา ตรีพูน. (2564). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1.** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). วิทยาลัยสันติพล.

อรพรรณ เทียบคันฉัตร. (2560). **ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู.** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

Cronbach, Lee J. (1974). **Essential of Psychological Testing. 5th ed.,** New York: Harper and Row Publishers Inc.

Gini, A. (1997). "Moral leadership: An overview," *Journal of Business Ethics.* 16(3): 323- 330.

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education. 3 rd ed.** New York: Teacher College Press.